

Tobakk- og rusmiddelbruk blant unge voksne i Norge.

Hovedfunn fra en spørreundersøkelse foretatt i 2010 blant 18-30 åringer.

Anne Line Bretteville-Jensen, SIRUS

Forord

Siden 1998 har SIRUS foretatt spørreundersøkelser om bruk av rusmidler i aldersgruppa 21-30 hvert fjerde år. Resultater fra de tidligere undersøkelsene er publisert i SIRUS-rapporten "Rusmiddelbruk blant unge voksne, 21-30 år" (Lund et al. 2007). Den beskriver unge voksnes bruk av tobakk, alkohol og illegale rusmidler for årene 1998, 2002 og 2006. Undersøkelsen som ligger til grunn for resultatene som presenteres i denne nettrapporten er gjort på tilsvarende vis som tidligere, dvs. med utgangspunkt i systematiske uttrekk fra folkeregisteret, med mål om å sikre et utvalg som er representativt for denne aldersgruppen. For nærmere beskrivelse av utvalgsprosedyre og diskusjon av feilkilder, reliabilitet osv., henviser vi til den nevnte SIRUS-rapporten.

2010-undersøkelsen er imidlertid endret på to punkter i forhold til tidligere år: 1) aldersgruppen ble utvidet til også å inkludere 18-20 åringer og 2) et utvalg på 2005 personer i den aktuelle aldersgruppen rekruttert via *TNS Gallup* sitt webpanel ble inkludert som et tillegg til utvalget fra folkeregisteret. Det ble også foretatt noen mindre endringer i spørreskjemaet.

Denne nettrapporten inneholder noen hovedfunn fra den landsomfattende 2010-undersøkelsen og er basert på data både fra web-panelet og den postale undersøkelsen. Totalt inngår 4.956 personer i undersøkelsen. Om ikke annet er beskrevet, er hele utvalget lagt til grunn, dvs. at også 18-, 19- og 20-åringer er inkludert. Dette medfører at resultatene ikke er direkte sammenlignbare med undersøkelsene fra 1998-2006. En rapport basert på sammenlignbare data (tilsvarende utvalgstype og aldersgruppe), og som fokuserer spesielt på endringene over tid, er under utarbeidelse og ventes å foreligge ved utgangen av 2011.

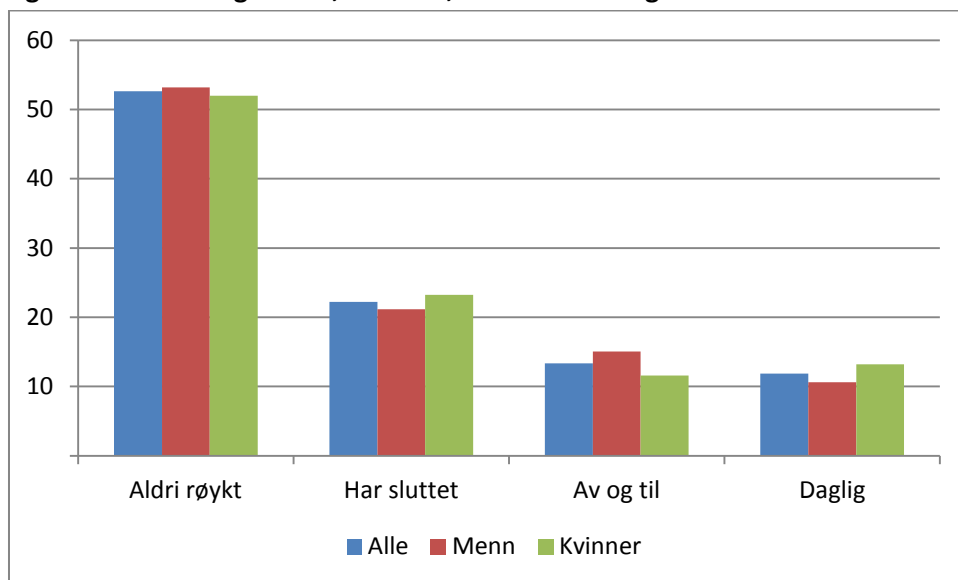
1. Bruk av tobakk blant unge voksne

Bruk av tobakk omfatter sigaretttrøyking og snusing. Vi har ikke spurt om røykerne bruker egenrullet eller fabrikkframstilte sigaretter og har heller ikke skilt mellom ulike typer eller merker av sigaretter og snus.

Røykestatus på undersøkelsestidspunktet

Figur 1.1 viser at i 2010-undersøkelsen oppgir over 50 prosent i aldersgruppa 18-30 år at de aldri har røykt sigaretter. I tillegg oppgir mer enn 20 prosent at de har sluttet å røyke, mens omtrent like store grupper, henholdsvis 13 og 12 prosent, rapporterer at de røyker av-og-til eller at de røyker daglig.

Figur 1.1 Bruk av sigaretter, 18-30 år, blant kvinner og menn.

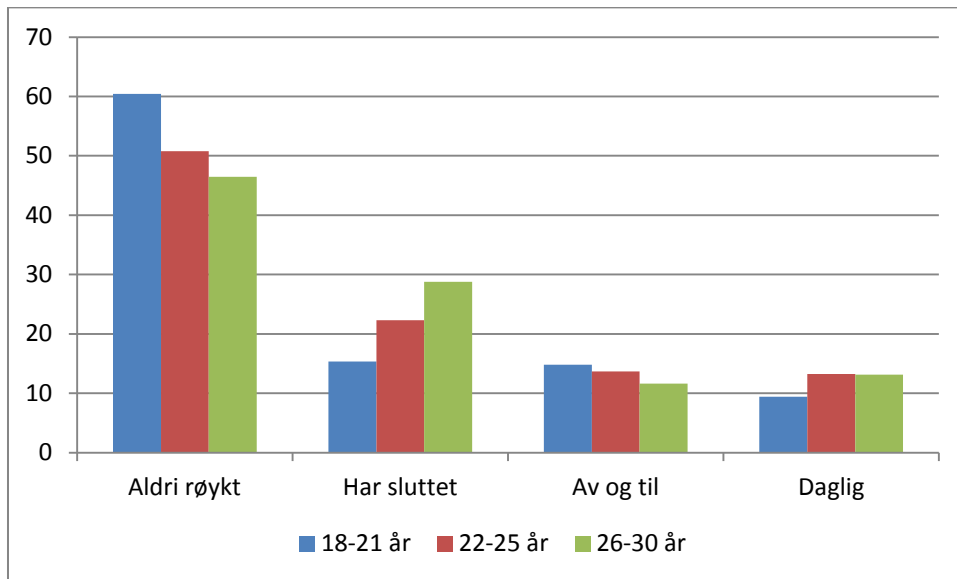

Det er kun blant av-og-til og dagligrøykerne at kjønnsforskjellen er statistisk signifikant, dvs. at forskjellen er større enn det vi kan tilskrive tilfeldigheter man kan vente å finne når vi her analyserer et utvalg og ikke tall fra hele befolkningen. Som figuren viser, er det flere menn blant av-og-til-røykerne (15 versus 12 prosent), men flere kvinner blant dagligrøykerne (13 versus 11 prosent). Slår vi sammen disse to gruppene, finner vi imidlertid at det blant de 25 prosent unge voksne som røyker mer eller mindre regelmessig, ikke lengre er noen forskjell mellom kvinner og menn.

Røykestatus og alder

Andelen som aldri har røykt faller naturlig nok med økende alder. Mens det er 60 prosent av 18-21 åringene som oppgir at de aldri har røykt, er den tilsvarende andelen 50 prosent blant 22-25 åringene og 46,5 prosent blant 26-30 åringene. Figur 1.2 viser at det omvendte er tilfelle når vi ser på andelen som oppgir å ha sluttet å røyke, her er andelen størst i den eldste aldersgruppen. Samlet sett betyr dette at det ikke er forskjell mellom aldersgruppene i utvalget når det gjelder røykestatus på undersøkelsestidspunktet. Andelen som oppgir at de henholdsvis røyker/ikke røyker er like stor i de tre gruppene vi har delt utvalget inn i.

Figur 1.2 Bruk av sigaretter i ulike aldersgrupper.

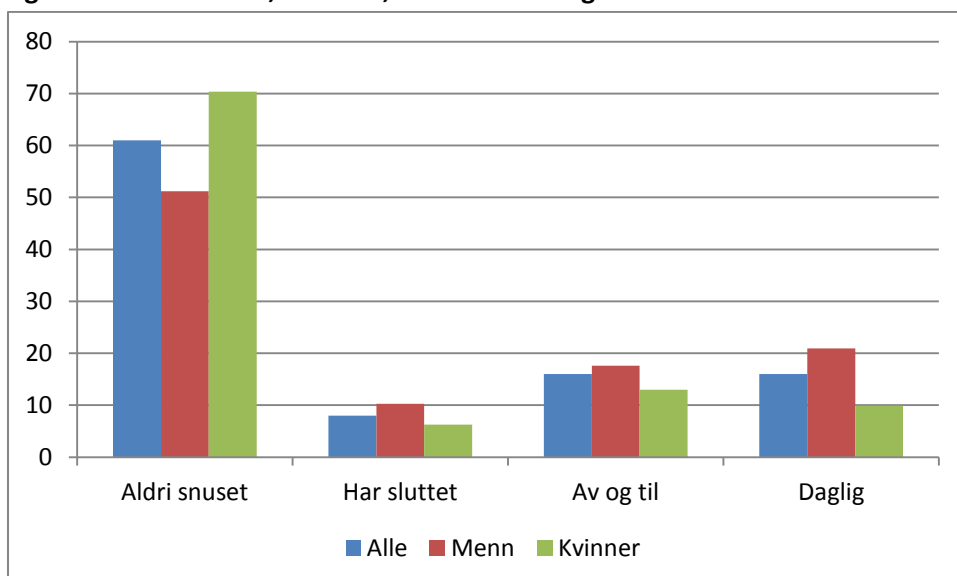
Antall sigaretter pr dag

Det gjennomsnittlige antallet sigaretter blant røykerne er 10,7 sigaretter pr. dag. Menn røyker noe mer enn kvinner, dvs. at kvinnene i gjennomsnitt oppgir å røyke 10,0 sigaretter mens det tilsvarende antall blant menn er 11,6. Det er ingen forskjell i gjennomsnittlig sigarettforbruk mellom de ulike aldersgruppene.

Bruken av snus

I motsetning til sigarettbruken, er det en tydelig forskjell mellom kvinner og menn når det gjelder bruken av snus. Mens 70 prosent av kvinnene oppgir at de aldri har snuset, er det bare halvparten av mennene som oppgir det samme. Så selv om det også er noen flere menn som oppgir at de har sluttet med snus, er det en høyere andel menn enn kvinner som oppgir av-og-til bruk og daglig bruk av snus (39 versus 23 prosent).

Figur 1.3 Bruk av snus, 18-30 år, blant kvinner og menn.

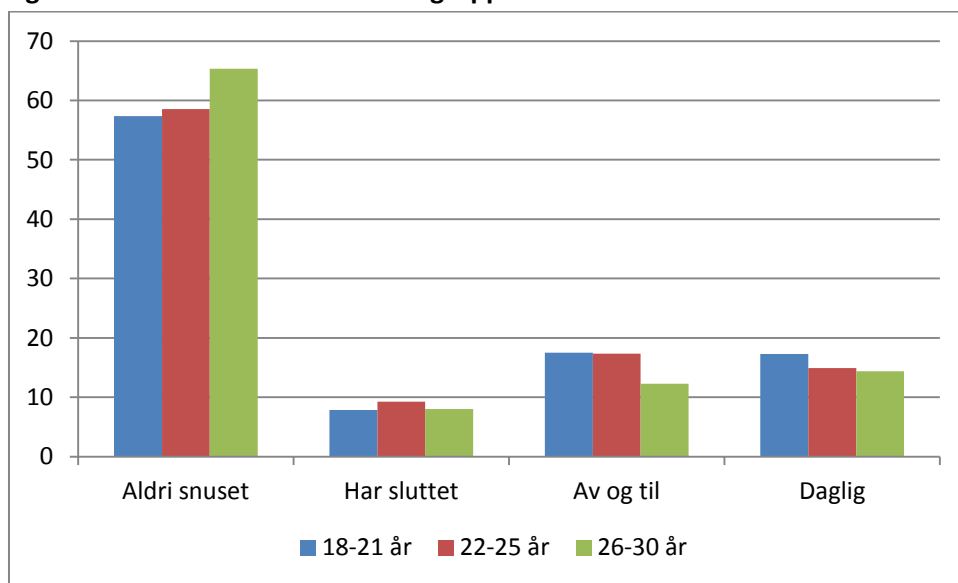

Figur 1.3 viser at hele 31 prosent av utvalget oppgir at de snuser mer eller mindre regelmessig, noe som er 6 prosentpoeng mer enn tilsvarende andel for sigarettøyking (av-og-til + dagligrøykere). Det er med andre ord flere unge voksne i denne undersøkelsen som rapporterer at de snuser enn at de røyker sigaretter.

Snusbruk i ulike aldersgrupper

Snusing synes å være mest populært blant de yngste. Selv om de som er over 26 år har hatt flere år til å høste erfaring med snusbruk, er det flere i den eldste aldersgruppen som oppgir at de aldri har snuset (65 prosent, mot tilsvarende 59 prosent i aldersgruppen 22-25 år og 57 prosent blant 18-21 åringer).

Figur 1.4 Bruk av snus i ulike aldersgrupper.

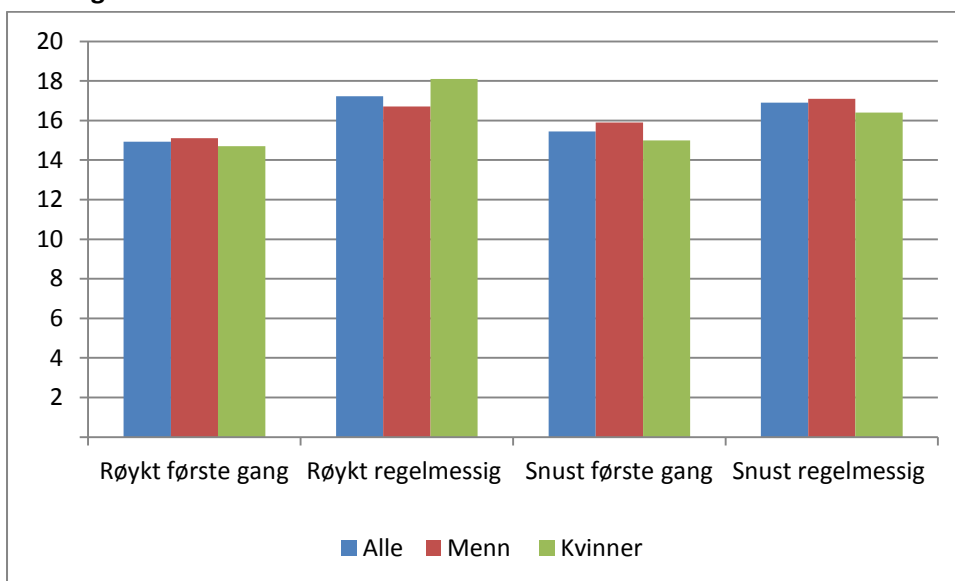
Det er tilsvarende færre i den eldste alderskategorien som oppgir at de har sluttet med snus, bruker snus av-og-til eller rapporterer en daglig snusbruk. Det er imidlertid ikke en signifikant større andel snusbrukere blant 18-21 åringer enn blant 22-25 åringer.

Alder for oppstart av sigarettbruk og snusing

Da det kan være forskjell i alder mellom når man første gang prøvde å røyke eller snuse og når man begynte å bruke disse tobakksproduktene på en mer regelmessig basis, har vi bedt respondentene om å oppgi alder for hvert av disse debuttidspunktene. Figur 1.5 viser gjennomsnittlig debutalder for oppstart og regelmessig bruk av henholdsvis sigaretter og snus for alle som har brukt disse tobakksproduktene.

Gjennomsnittlig debutalder for sigaretter er noe lavere enn hva gjelder snusing, henholdsvis 14,9 år og 15,4 år. Jenter begynner å røyke litt før gutter (14,7 versus 15,1 år) og de begynner også å snuse før guttene (15,0 versus 15,9 år). Resultatene tyder på at det tar litt kortere tid fra man prøver snus første gang til man bruker det regelmessig (1,5 år i gjennomsnitt) enn det tar fra man røyker første gang til man røyker regelmessig (2,3 år i gjennomsnitt).

Figur 1.5 Gjennomsnittsalder for første gang og regelmessig bruk av sigaretter og snus, 18-30 år, blant kvinner og menn.

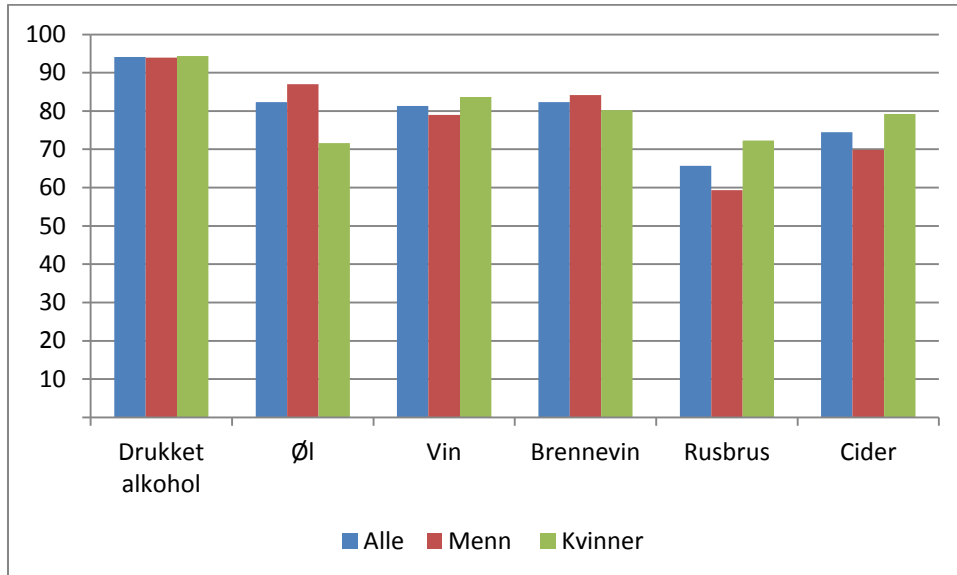

2. Bruk av alkohol blant unge voksne

Andel som har drukket og drikkesort

Alkohol er uten sammenligning det mest brukte rusmiddelet i Norge, dette gjelder naturlig nok også aldersgruppen 18-30 år. Vi ser av figur 2.1 at nærmere 95 prosent av utvalget oppgir at de har drukket alkohol noen gang, og det er her ingen forskjell av betydning mellom kvinner og menn.

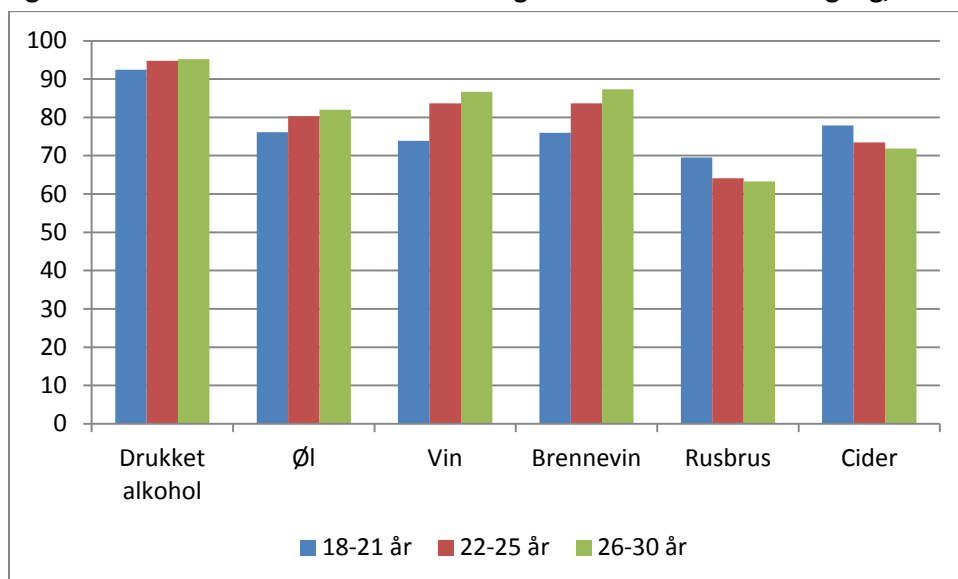
Figur 2.1 Andel som har drukket alkohol og ulike drikkesorter noen gang, fordelt på kjønn

Når vi ser på drikkesort, finner vi imidlertid klare forskjeller mellom kvinner og menn. Eksempelvis finner vi at mens i overkant av 70 prosent av kvinnene oppgir å ha drukket øl, er den tilsvarende andelen for menn nærmere 90 prosent. Når det gjelder vin, "rusbrus" og alkoholholdig cider, er det en høyere andel kvinner enn menn som oppgir å ha drukket dette, mens en større andel menn enn kvinner oppgir å ha drukket brennevin.

Som forventet stiger andelen som har drukket alkohol med alder, men forskjellene mellom aldersgruppene er ikke spesielt store, se figur 2.2. I den yngste aldersgruppen er det 92 prosent med alkoholerfaring, mens den tilsvarende andelen er 95 prosent i de eldre aldersgruppene. Videre finner vi at andelen som har drukket øl, vin og brennevin stiger med alderen, slik at den eldste aldersgruppen også oppgir den høyeste andelen som har drukket disse alkoholsortene. Når det gjelder "rusbrus" og alkoholholdig cider derimot, er andelen som har drukket disse høyest i aldersgruppen 18-21 år. For begge alkoholtypene er det 6 prosentpoeng flere blant denne yngste aldersgruppen enn blant den eldste (26-30 år) som oppgir å ha drukket disse.

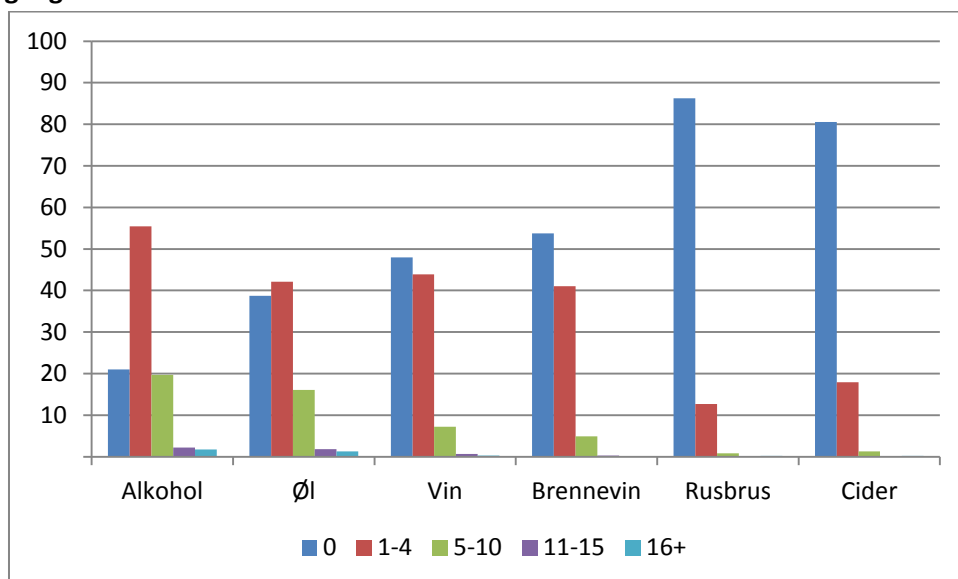
Figur 2.2 Andel som har drukket alkohol og ulike drikkesorter noen gang, fordelt på aldersgrupper

Alkoholbruk siste 4 uker

Vi ser av figur 2.3 at rundt 20 prosent av utvalget oppgir å ikke ha drukket alkohol de 4 siste ukene før undersøkelsen, mens 55 prosent rapporterer å ha drukket alkohol ved 1-4 anledninger i denne perioden. Hver femte respondent oppgir å ha drukket ca to ganger i uken (5-10 ganger siste 4 uker), mens rundt 4 prosent har denne tiden hatt en hyppigere bruk av alkohol.

Figur 2.3 Andel i aldersgruppen 18-30 år som har drukket ulike drikkesorter ulikt antall ganger siste 4 uker

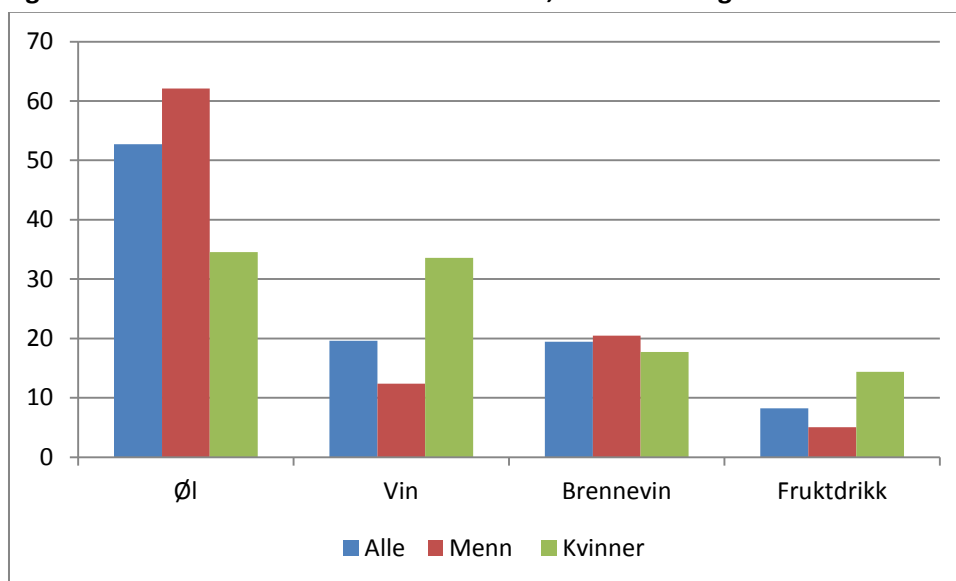
Figuren illustrerer at flest har drukket øl de fire siste ukene (61 prosent), mens noen færre har drukket vin (52 prosent) og brennevin (46 prosent). Når det gjelder "rusbrus" og cider, er det henholdsvis 14 og 20 prosent som har drukket dette de siste fire ukene før undersøkelsen fant sted, og blant dem som hadde brukt disse drikkesortene, drakk de aller fleste dette bare ved en eller noen

ganske få anledninger. Til sammenligning var det nesten 20 prosent som rapporterte å ha drukket øl fem ganger eller mer de siste ukene.

Hvor mye drukket

Gjennomsnittlig alkoholkonsum i aldersgruppen 18-30 år ble i undersøkelsen beregnet til 5,2 liter ren alkohol; 3,6 liter for kvinner og 6,7 liter for menn. Da er forbruket av de ulike drikkesortene slått sammen og omregnet til samme måleenhet. Av dette utgjør øl den viktigste alkoholtypen ved at litt over halvparten (53 prosent) av det totale alkoholforbruket kommer fra øl. Vin, brennevin og frukt-drikker (cider og "rusbrus") utgjør henholdsvis 20, 20 og 8 prosent av det beregnete forbruket.

Figur 2.4 Andel alkohol fra ulike drikkesorter, for kvinner og menn

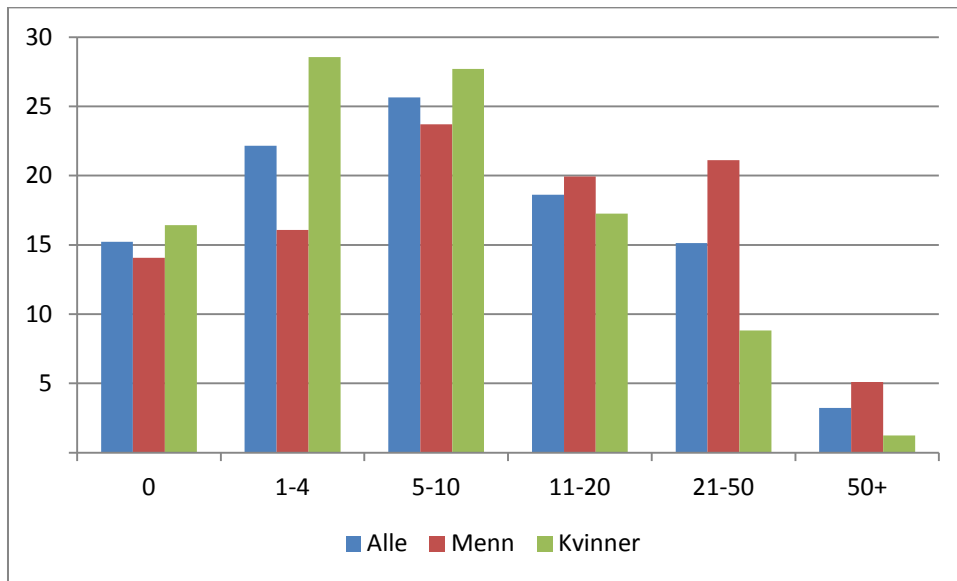

Figur 2.4 viser at det også her er forskjeller mellom kjønnene. For menn kommer hoveddelen av alkoholinntaket fra øl (62 prosent), mens kvinner drikker like mye vin som øl (ca 35 prosent for begge drikkesortene). Av unge kvinners alkoholkonsum kommer en betydelig høyere andel fra vin, "rusbrus" og cider (frukt-drikker) enn hva gjelder unge menn, mens en noe høyere andel av unge menns alkoholkonsum kommer fra brennevin enn hva gjelder kvinner (henholdsvis 20 og 18 prosent).

Det er de i den yngste aldersgruppa (18-21 år) som oppgir det høyeste alkoholforbruket med 5,6 liter i året, tett fulgt av 22-25 åringene som har et gjennomsnittlig forbruk på 5,4 liter. Den eldste gruppa (26-30 åringer) har et beregnet årlig forbruk på 4,7 liter ren alkohol.

Vi har også spurt respondentene om hvor mange alkoholenheter de vanligvis drikker pr måned. En alkoholenhet tilsvarer en flaske pils, et glass vin eller en "vanlig" drink brennevin. Figur 2.5 viser at 15 prosent av unge voksne rapporterer å ikke drikke noen alkoholenheter i en vanlig måned, og det er omtrent like stor andel menn som kvinner som oppgir dette. I tråd med det vesentlig høyere anslaget for gjennomsnittlig alkoholkonsum for menn i forhold til kvinner, finner vi også her at det er en større andel menn som oppgir et høyt antall alkoholenheter pr måned enn hva gjelder kvinner.

Figur 2.5 Andel unge kvinner og menn som oppgir at de vanligvis drikker ulike antall alkoholenheter pr. måned, gjennomsnitt.

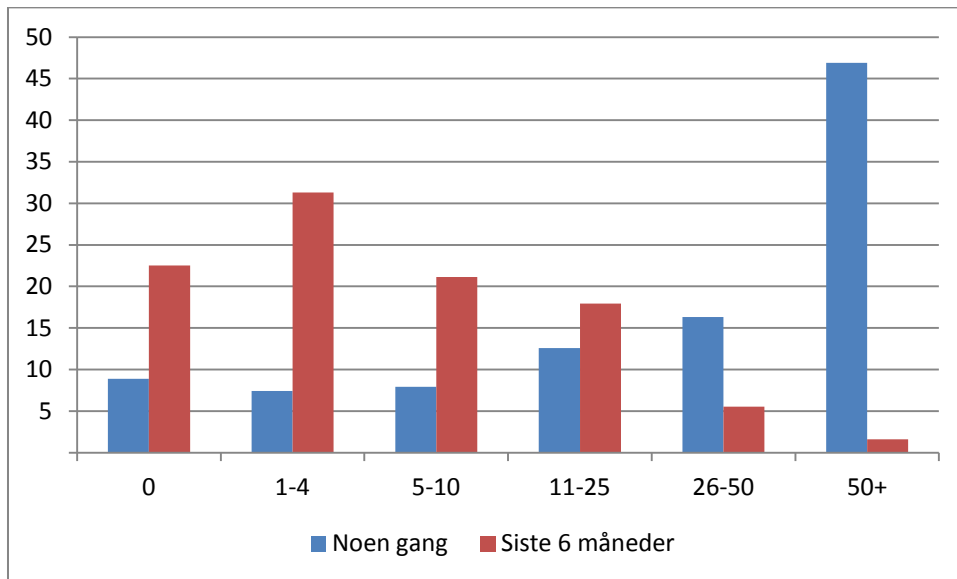

Beruselse

Store mengder alkohol fører som kjent til beruselse, og vi har spurt utvalget om hvor ofte de har vært tydelig beruset i løpet av livet og i løpet av de siste 6 månedene før undersøkelsen. Figur 2.6 viser at nesten halvparten (47 prosent) av de spurte oppgir å ha vært tydelig beruset mer enn 50 ganger hittil i livet, mens 16 prosent oppgir å ha vært beruset mellom 26 og 50 ganger.

Når det gjelder beruselse siste 6 måneder, oppgir nesten en av fire at de ikke har vært beruset det siste halvåret og over 30 prosent at de har vært beruset mellom 1 og 4 ganger i denne perioden. Omtrent 2 prosent rapporterer å ha drukket slik at de har følt seg tydelig beruset mer enn 50 ganger siste halvår, noe som tilsvarer alkoholberuselse ca 2 ganger i uken eller oftere.

Figur 2.6 Andel unge voksne som oppgir å ha vært beruset ulikt antall ganger, henholdsvis noen gang og siste 6 måneder

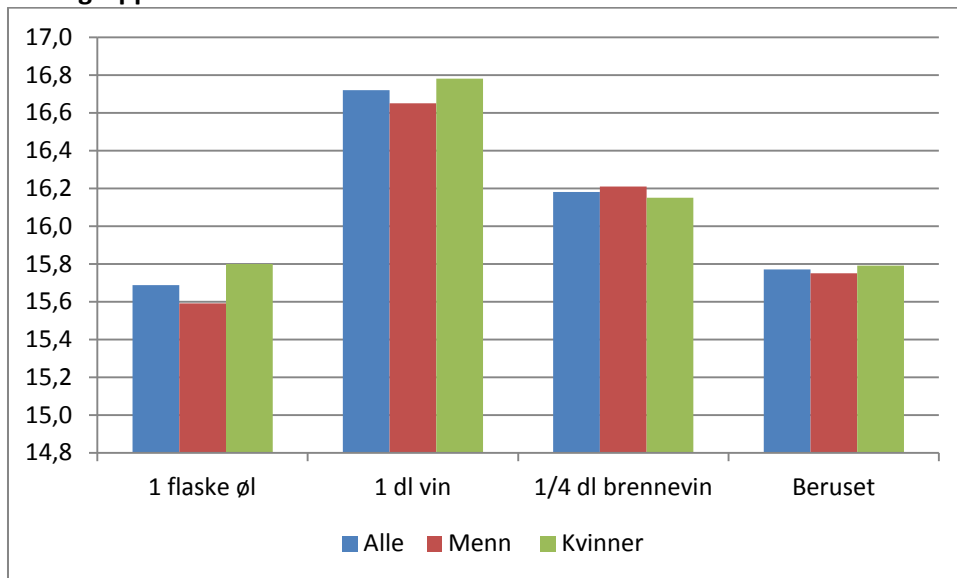

Dataene viser videre at det er klare kjønnsforskjeller i beruselsesfrekvens; mens 68 prosent av mennene oppgir at de har vært beruset mer enn 25 ganger i livet, oppgir 58 prosent av kvinnene det samme. De tilsvarende tallene for beruselse siste 6 måneder er 9,9 prosent for menn og 4,3 prosent for kvinner. Som forventet stiger også erfaringen med beruselse med alder, slik at det i den eldste aldersgruppen er en høyere andel som har vært beruset mer enn 26 ganger enn hva tilfellet er for 18-21 åringer, 74 versus 48 prosent. I aldersgruppen 22-25 år er det 68 prosent som oppgir det sammen. Når det gjelder beruselse siste 6 måneder endres bildet noe, nå er det de to yngste aldersgruppene som rapporterer oftere beruselse enn 26-30 åringene (henholdsvis 7,6 og 8,5 prosent blant 18-21 og 22-25 åringer, mot 5,6 prosent blant 26-30 åringer).

Debutalder for alkohol og beruselse

Som kjent er aldersgrensen for å kjøpe øl og vin i Norge 18 år, mens aldersgrensen for brennevinskjøp er 20 år. Likevel er den gjennomsnittlige debutalderen for alkohol i aldersgruppen 18-30 år 15,5 år (15,4 år for menn og 15,6 år for kvinner). Vi ser av figur 2.7 at av de ulike drikkesortene er det øl (15,7 år) som har den laveste gjennomsnittlige debutalderen og vin den høyeste (16,7 år). Debutalderen for bruk av brennevin ligger på 16,2 år.

Figur 2.7 Gjennomsnittsalder for første gangs bruk av ulike typer alkohol, samt beruselse i aldersgruppa 18-30 år.

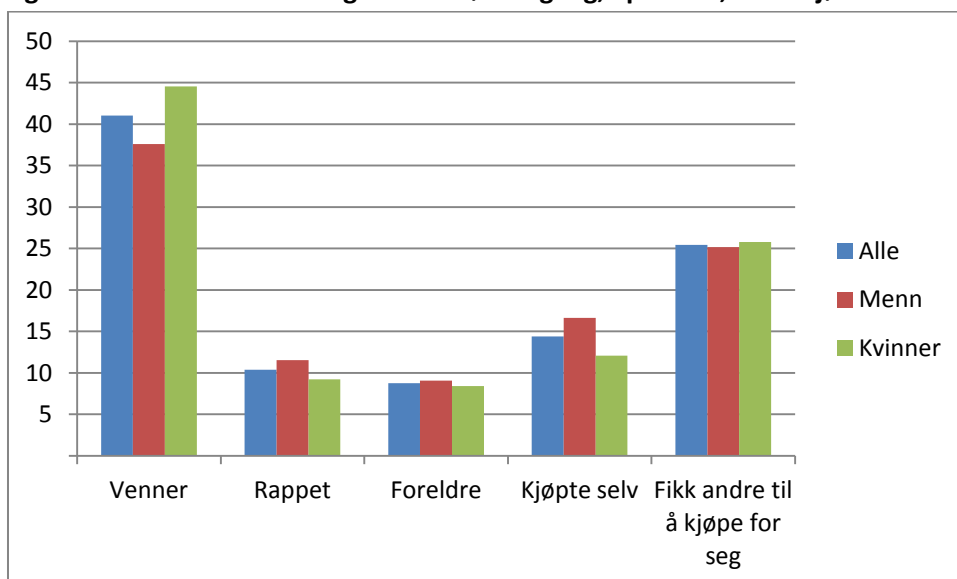

Det synes som alkoholdebuten for de fleste leder til beruselse. Gjennomsnittsalderen for første gang de følte seg beruset på alkohol ligger nær den gjennomsnittsalderen for første alkoholinntak, dvs. nær 15,8 år for begge kjønn. Siden gjennomsnittsalderen for bruk av vin og brennevin er høyere enn dette, tyder det på at det for manges vedkommende var øl de første gang ble beruset av.

Hvordan respondentene skaffet seg alkohol første gang

Siden gjennomsnittlig debutalder for alkohol er langt under aldersgrensen for lovlig alkoholkjøp, er det av interesse å undersøke hvordan de skaffet seg alkohol første gang de drakk. Figur 2. 8 viser samlet svarfordeling og fordeling for kvinner og menn.

Figur 2.8 Hvordan skaffet seg alkohol første gang, i prosent, etter kjønn

Dataene tyder på at de aller fleste fikk alkohol av venner eller bekjente første gang de drakk alkohol (drøyt 40 prosent), mens hver fjerde fikk andre til å kjøpe for seg. Rundt 10 prosent stjal eller "lånte"

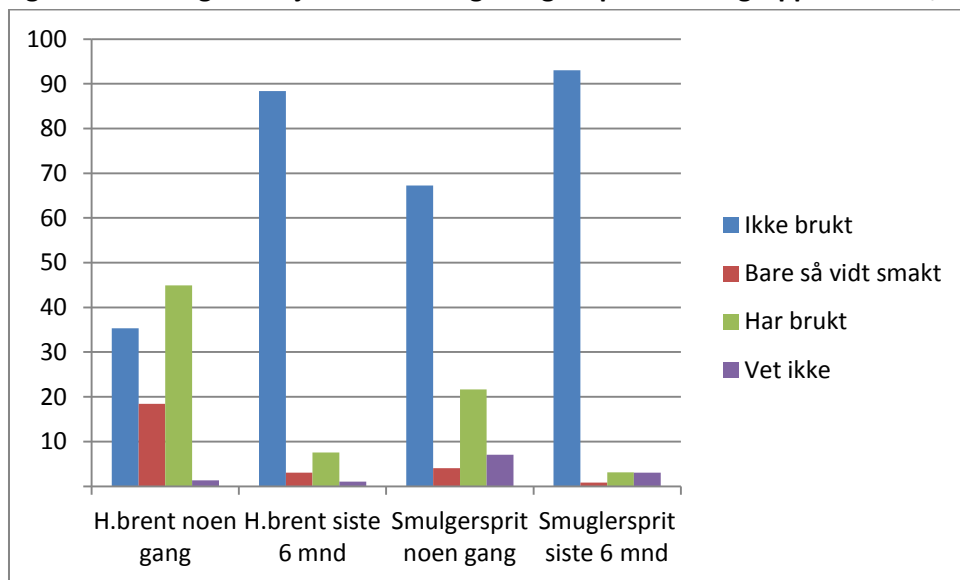
alkohol første gang og en litt mindre andel fikk av foreldrene. Blant dem som selv kjøpte alkoholen første gang de drakk, var gjennomsnittlig debutalder 16,4 år. Dette er en noe høyere debutalder enn gjennomsnittet for alle alkoholbrukere i utvalget, men fremdeles lavere enn minstealderen for alkoholkjøp i Norge.

Bruk av illegal alkohol

Alkohol som ikke er kjøpt fra regulære kilder (vinmonopol, butikker og serveringssteder med alkoholbevilling, kvoter fra taxfree butikker), regnes som ulovlig alkohol. Vin og øl kan lages legalt til eget bruk, mens det ikke er tillatt å tilvirke brennevin i Norge. Alkoholmengder som overstiger fastlagte taxfreekvoter regnes også med blant ulovlig alkohol

Respondentene er spurt om de noen gang har drukket hjemmebrent eller smuglersprit, se figur 2.9. Eventuell illegalt omsatt øl eller vin er dermed ikke inkludert i spørsmålet. Figuren viser at 63 prosent svarte at de hadde drukket hjemmebrent en eller flere ganger i livet, hvorav cirka en tredjedel oppga at de bare så vidt hadde smakt dette. Kun 11 prosent rapporterte at de hadde drukket hjemmebrent i løpet av de 6 siste månedene før undersøkelsen. Vesentlig færre oppgir å ha drukket smuglersprit; 26 prosent har drukket det en eller flere ganger hvorav omtrent en femtedel bare så vidt har smakt. I tillegg er det 7 prosent som ikke er sikre på om de har drukket smuglersprit. Andelen synker igjen betraktelig når vi spør om bruk siste 6 måneder. Kun 4 prosent av de spurte oppga at de har drukket smuglersprit i løpet av siste halvår. Det er her like andeler som oppgir bruk og som ikke vet om de har drukket smuglersprit.

Figur 2.9 Erfaring med hjemmebrent og smuglersprit i aldersgruppa 18-30 år, i prosent

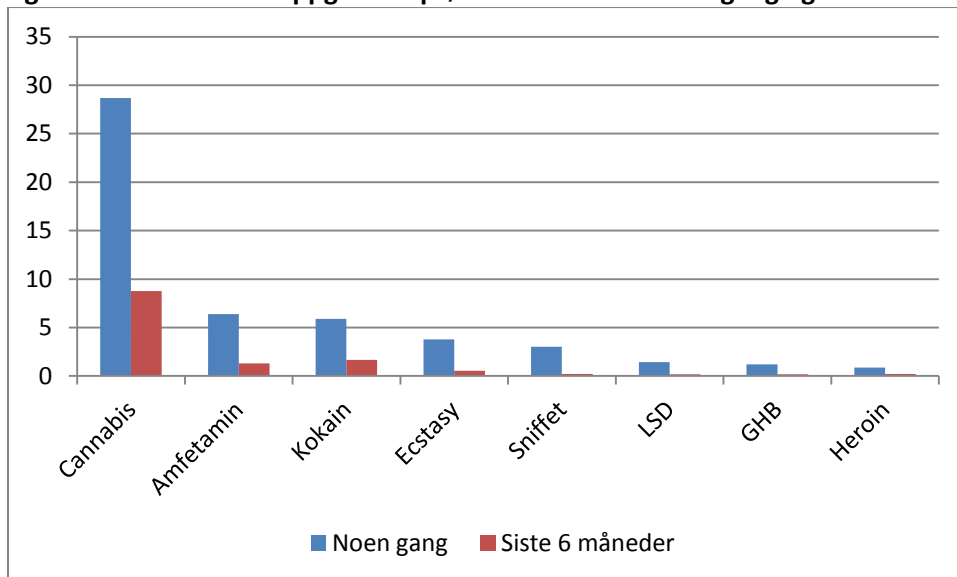

3. Narkotikabruk blant unge voksne, 18-30 år

Brukt noen gang og siste 6 måneder

Figur 3.1 viser andelen unge voksne som sier de har brukt ulike illegale rusmidler henholdsvis *noen gang* og *siste 6 måneder* før de fylte ut spørreskjemaet. Som i tidligere studier er cannabis det illegale rusmiddelet som flest unge oppgir å ha prøvd (28,8 prosent). Det er vesentlig færre som har prøvd amfetamin og kokain (ca 6 prosent for begge). Ecstasy og sniffing av løsemidler er prøvd av henholdsvis 3,8 og 3 prosent, mens rundt 1 prosent oppgir noen gangs bruk av LSD, GHB og heroin.

Figur 3.1 Andeler som oppgir å ha prøvd ulike stoffer noen gang og siste 6 måneder, 18-30 år

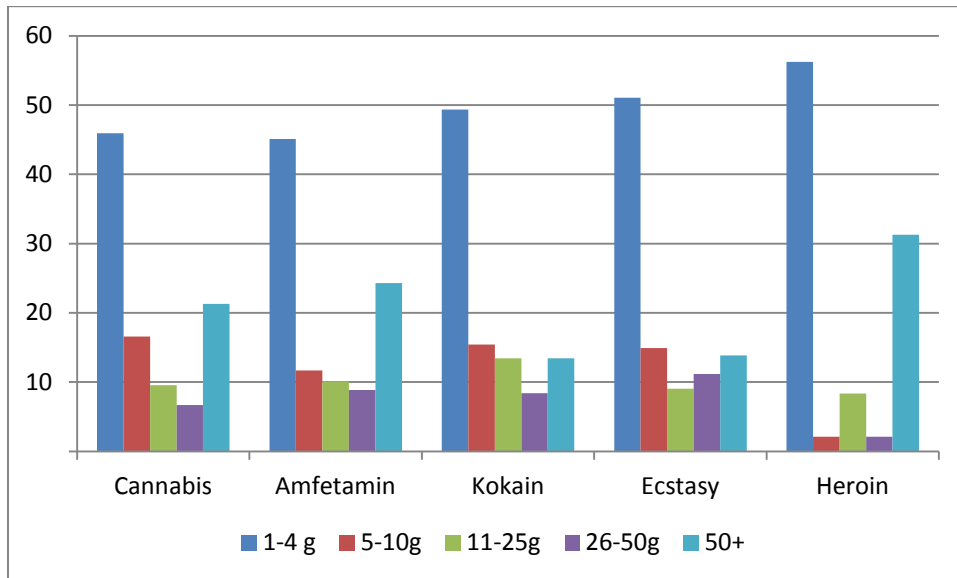

Som det framgår av figuren, er det en vesentlig lavere andel som har en aktiv bruk (brukt i løpet av de siste 6 månedene) enn andelen som noen gang har prøvd de ulike stoffene. Omtrent en tredjedel av de som oppgir å ha erfaring med de ulike typene narkotika, rapporterer å ha brukt disse stoffene i løpet av siste halvår. 9 prosent oppgir nylig cannabisbruk, under 2 prosent har brukt amfetamin eller kokain og mindre enn 1 prosent av respondentene sier de har brukt de øvrige stoffene det siste halvåret.

Antall ganger brukt narkotika i løpet av livet

Selv om nærmere 30 prosent av utvalget oppgir å ha brukt minst ett illegalt stoff, viser dataene at de fleste av disse kun prøver dette noen få ganger, se Figur 3.2. Andelen blant de som noen gang har brukt, men som bare har prøvd de ulike stoffene en eller noen få ganger, er høyest for heroin og lavest for cannabis, men selv her oppgir 46 prosent av de som oppgir å ha brukt cannabis å bare ha brukt stoffet 1-4 ganger. 63 prosent oppgir å ha brukt det 10 ganger eller mindre. To av ti av de som har brukt cannabis noen gang, rapporterer å ha brukt stoffet mer enn 50 ganger i løpet av livet. Vi ser i denne sammenheng at heroin avviker noe fra de andre stoffene ved at over 30 prosent av de som oppgir noen gangs bruk, rapporterer at de har brukt stoffet mer enn 50 ganger. Men, man skal her huske at antall personer som oppgir heroinbruk er lite (n=45).

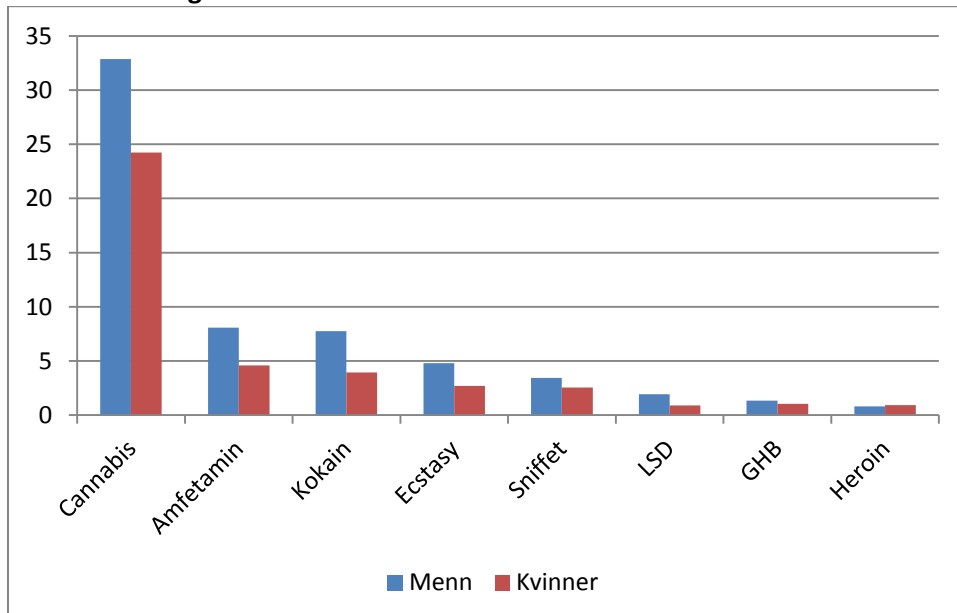
Figur 3.2 Bruksfrekvens blant de som oppgir å ha prøvd ulike stoffer i prosent, 18-30 år

Kjønnfordeling - narkotikabruk

Menn oppgir i større grad enn kvinner å ha prøvd ulike stoffer (figur 3.3). Forskjellen mellom kvinner og menn er statistisk signifikant for cannabis, amfetamin, kokain, ecstasy og LSD. Det er 9 prosentpoeng flere menn enn kvinner som oppgir å ha prøvd cannabis, og nesten dobbelt så mange menn som kvinner som oppgir bruk av amfetamin og kokain (ca 8 versus 5 prosent for amfetamin og 8 versus 4 prosent for kokain).

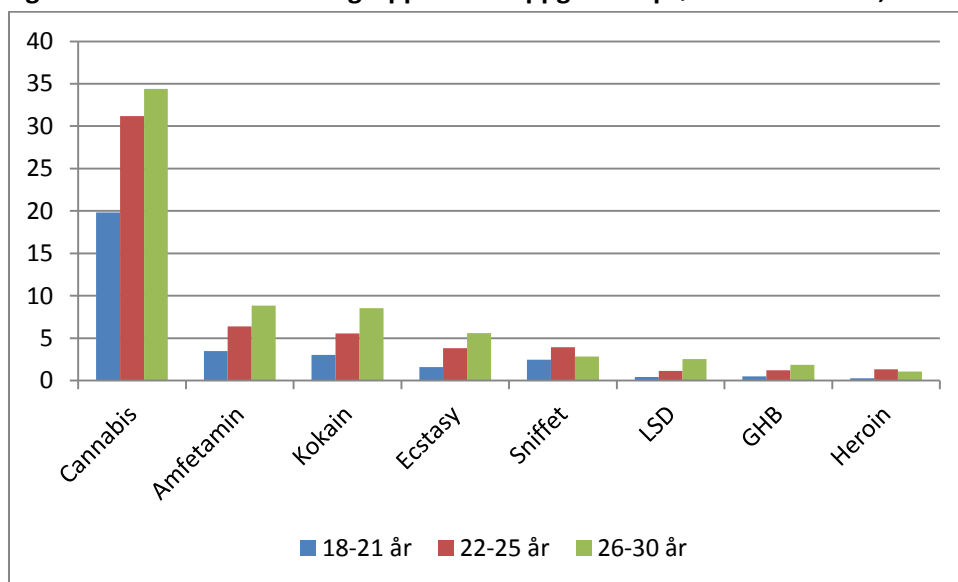
Figur 3. 3 Andeler som oppgir å ha prøvd ulike stoffer i Norge, 18-30 år, blant kvinner og menn

Erfaring med bruk av narkotika i ulike aldersgrupper

Figur 3.4 viser tydelig at personer i den eldste alderskategorien (26-30 år), har mer erfaring fra narkotikabruk enn i de yngre aldersgruppene. Dette er forventet, ettersom de eldste har hatt flere år å prøve narkotika på. For cannabis ser vi eksempelvis at mens 20 prosent blant de yngste (18-21 år) oppgir å ha prøvd stoffet, er andelen 31 prosent i aldersgruppa 22 - 25 år og 34 prosent i den eldste aldersgruppa (26-30 år). Forskjellen mellom de aller yngste som har erfaring fra cannabisbruk og de litt eldre er imidlertid såpass stor (henholdsvis 11 og 14 prosentpoeng), at det kan tyde på at de yngre faktisk har en mindre tendens til å prøve stoffet enn de som er noe eldre. Dette stemmer for øvrig med andre undersøkelser blant de yngste, som viser en nedadgående cannabisbruk blant unge under 20 år (Vedøy og Skretting 2009, ESPAD 2007). Bare for sniffing av løsemidler og heroinbruk ser vi at 22-25 åringer oppgir en noe høyere andel enn de øvrige, men disse forskjellene er ikke statistisk signifikante.

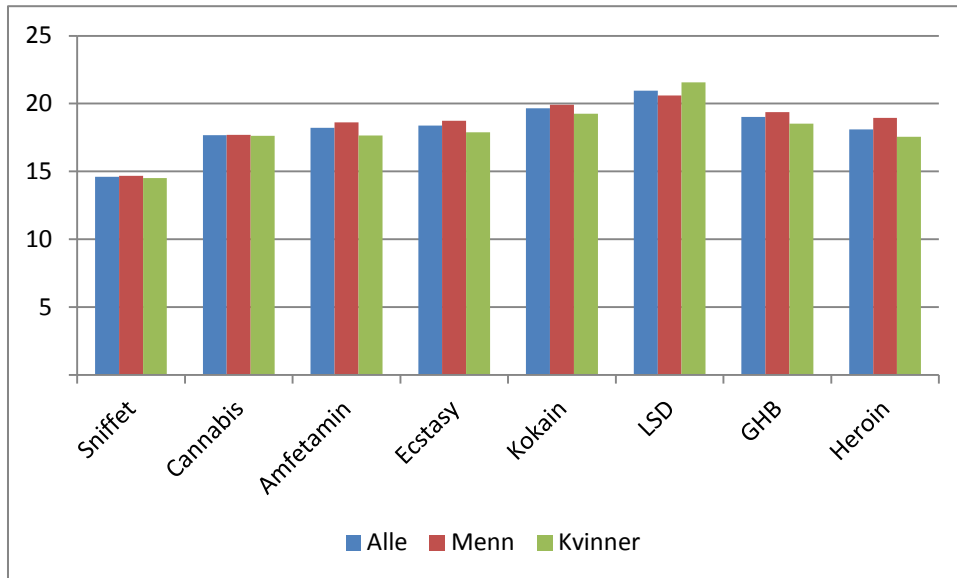
Figur 3.4 Andel i ulike aldersgrupper som oppgir å ha prøvd ulike stoffer,

Debutalder for narkotiske stoffer

Sniffing av løsemidler er det som har den lavest gjennomsnittlige debutalder (14,6 år), etterfulgt av cannabis (17,7 år), amfetamin (18,2 år) og ecstasy (18,4 år). Der er kun for de to siste at det er en statistisk signifikant forskjell mellom kjønnene, der kvinner som prøver disse stoffene ser ut til å starte noe tidligere enn menn. LSD har den høyeste gjennomsnittlige debutalderen (21 år), etterfulgt av kokain (19,7 år). Den gjennomsnittlige debutalderen for GHB og heroin er henholdsvis 19,0 og 18,1 år.

Figur 3.5 Debutalder for ulike stoffer for kvinner og menn i aldersgruppa 18-30 år

Referanser

Hibell B., Guttormsson U., Ahlström S., Balakireva O., Bjarnasom T., Kokkevi A., Kraus L. (2009). *Substance abuse among students in 35 European countries. The 2007 ESPAD report*. Stockholm: The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN)

Lund M.K.Ø., Skretting A., Lund K.E. (2007). *Rusmiddelbruk blant unge voksne, 21.30 år. Resultater fra spørreskjemaundersøkelser 1998, 2002 og 2006* (SIRUS-Rapport nr. 8/2007). Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning

Vedøy, T.F., Skretting A. (2009). *Ungdom og rusmidler. Resultater fra spørreskjemaundersøkelser 1968-2008* (SIRUS-Rapport nr. 5/2009). Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning